

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ
ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 23–24 травня 2019 року)

У двох частинах

Частина 1

Суми
Сумський державний університет
2019

інтелектуальної власності та з інших не менш важливих питань. Прийняття Кабінетом Міністрів України Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію є значним кроком для досягнення глобальних цілей та глобальної мети – виконання Україною Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, особливо у сфері інтелектуальної власності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18 березня 2004 р. № 1629-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-iv>.
2. Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 21 листопада 2002 р. № 228-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-15>.
3. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Угода від 27 червня 2014 р. № 984_011 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011.
4. Звіті про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом у 2018 році. Київ, 2019. URL: <https://eu-ua.org/sites/default/files/inline/files/association-agreement-implementation-report-2018.pdf>.
5. Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: постанова Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1106-2017-%D0%BF>

ВПЛИВ ТА ЗНАЧЕННЯ ПАТЕНТНОЇ МОНОПОЛІЇ В УКРАЇНІ НА «СІРИЙ ІМПОРТ» ТА «ПАТЕНТНИЙ ТРОЛІНГ»

Невмержицька Ю. А.
*Магістрантка ННІ права
Сумського державного університету*
Науковий керівник: Уткіна М. С.
*к.ю.н., викладач кафедри КПДС ННІ права
Сумського державного університету*

Останніми роками все більше актуалізуються проблеми щодо факту самого існування «сірого ринку» та «патентного тролінгу». Такі явища все більше турбують такі

країни як Україна, Росія та Білорусь. Обидві вищезазначені категорії порушують, у першу чергу, права добросовісних виробників та винахідників, що в свою чергу, призводить до гальмування науково-технічного прогресу та якісного економічного зростання.

Розглядаючи таку категорію як «сірий ринок», ми зауважуємо, що він є підвидом нелегального ринку, який пов'язаний з імпортом товарів, які законодавством дозволені до обміну, але при цьому торгівля здійснюється з порушенням правил, зокрема: несплата податків, відсутність ліцензій, патентів, свідоцтв і т.п.

Досліджуючи питання щодо незаконного ввезення, то основною тенденцією є те, що воно проявляється у двох випадках. По-перше, це річ, яка виробляється всупереч волі власника торгового знака, нанесеного на товар; а, по-друге, це товари – підробки, які завдають збитки добросовісним імпортерам. Бувають випадки, що товар є оригінальним, але куплений в іншій країні значно дешевше, ніж продається тут. Це явище визначають як паралельний імпорт, який займає чималу частину ринку і знову ж таки завдає шкоди добросовісним імпортерам.

Щодо такого проблемного питання як сірий імпорт, то усі країни світу поділилися на 2 табори: ті, хто виступають за, і ті, хто проти паралельного імпорту. Зокрема, у США паралельний імпорт узаконено, і на полицях магазинів можна знайти поряд із легально завезеними товарами й так званий «паралельний імпорт», точніше – його продукція. Тобто, покупець може обрати одну з двох опцій: або придбати «офіційний» товар, на який поширюється офіційна гарантія від виробника, але за вищою ціною, або відмовитися від подальшого гарантійного обслуговування товару, але придбати його за значно меншу ціну. Схожа ситуація існує і в країнах Європейського Союзу. Паралельний імпорт офіційно заборонений у Російській Федерації, проте поширюється така заборона лише на товари, що ввезені з комерційною метою, а не для власного споживання [1].

Загалом, виділяють такі види незаконного ввезення:

- ввезений в країну за неофіційними каналами;
- із заниженням тарифних платежів за рахунок недостовірного декларування;
- розмитнений з порушеннями митного кодексу і не має гарантійного талона продавця, що підтверджує якість виробу і право споживача на гарантійне та сервісне обслуговування [2].

Вищеперераховані способи є дуже вигідними для недобросовісних імпортерів, адже, по-перше, це значно економічно вигідніше, оскільки зазвичай не сплачується митний збір, не витрачаються кошти у зв'язку з перевезенням товарів, обслуговування автомобіля і т.п. По-друге, економія часу, адже не проводиться процедура митного

оформлення, не укладаються договори з постачальниками, не оформлюється багато інших документів.

Проте, багато фірм протягом довгих років успішно працюють за чесною схемою і не збираються від цього відходити. Більш того, на даний час велика частина учасників ЗЕД, що практикували «сіре» оформлення, взяли курс на «вибілювання» своїх компаній. Причому причини цього є суто економічними: запровадження системи управління ризиками, зведення контрольних показників і, як наслідок, коригування митної вартості товару.

Так звана «біла» митниця може виявитися для компанії більш вигідною і зручною, оскільки:

- при повній оплаті митних зборів можна заощадити на вартості послуг митного брокера (при оформленні «сірого» товару брокер бере гроші не тільки за свої послуги, а й за ризик);

- при правильному оформленні товаросупровідних документів можна заощадити на непередбачених витратах в дорозі;

- спроститься митне оформлення вантажів;

- статус сумлінного імпортера вкрай корисний, а довголітня репутація «білої» фірми дасть шанс отримати звільнення від ризиків абсолютно безкоштовно [2].

В Україні гостро постає прояв незаконного ввезення товарів. За підрахунками експертів, 70% товарів легкої промисловості в Україні – контрабанда і «сірий імпорт». А «сірі» мобільні телефони складають близько 15-17% українського ринку. Крім цього, 75% дрібних Інтернет-магазинів продають техніку та електроніку, яка була ввезена в обхід українському митному законодавству [3].

Ще одним явищем, яке є достатньо розповсюдженим в Україні є «патентний тролінг». Аналізуючи наукові доробки, визначаємо, що «патентний троль» - це фірма, яка є власником великої кількості патентів, але не займається виробництвом продукції, а також не проводить ніяких досліджень. Така фірма реєструє велику кількість нових технологій, що розвиваються. Згодом, коли якась інша фірма вимоги про відшкодування за порушення патентного права.

Прикладів патентного тролінгу як в Україні, так і в світі дуже багато. В Українському інституті промислової власності українці отримали десятки патентів на всім відомі речі: палички для морозива, шкарпетки, пробки та інше. Наприклад, брати Кирило і Дмитро Голіусови зі Львова отримали патенти на зубочистку, шуруп, світильник, пульверизатор і дріт-тримач для пробок з-під шампанського, патенти на найпоширеніші зразки планшетів, а також асинхронний двигун, респіратор. Не зупинившись на цьому,

українські «винахідники», отримавши патент на «вішак для речей», почали звертатися в регіональні відділення митниці та просили призупиняти оформлення вантажів, на які у них є ексклюзивний патент [4]

Отже, враховуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що існування «сірого ринку» і «патентного тролінгу» в Україні досить вагомо впливає на економіку країни в негативному сенсі. Законодавством фактично надається монополія на використання об'єкта інтелектуальної власності шляхом отримання охоронного документа. Тобто, виробник може самостійно створити свою товарну нішу на ринку. Наявність патентної монополії створює умови для науково-технічного процесу, розвитку ринку інновацій. Але незважаючи на все це, патентна монополія є короткостроковою за своєю природою (за часом дії охоронного документа).

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кирик А., Подоляк В. Захист прав інтелектуальної власності на митниці. *Юрист і закон*. URL: http://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA012596.
2. Прокопов О.А. Патентна монополія: вплив на конкуренцію, «патентний тролінг» та «сірий імпорт» в Україні. *Вісник донецького національного університету*. 2014. № 1.
3. Официальный веб-сайт информационного портала Обозреватель. URL: <http://ukr.obozrevatel.com/news/v-ukraini-60-70-odyagu-i-vzuttya-kontrabanda-i-sirijimport.htm>
4. Лахути Н. Краткий гид по патентному троллингу. URL: <http://pravo.ru/interpravo/practice/view/89645/>.

ЗАХИСТ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ФОТОГРАФІЧНІ ТВОРИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Тарасенко А. О.

Магістрантка ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Уткіна М. С.

к.ю.н., викладач кафедри КПДС ННІ права

Сумського державного університету

В епоху розвитку науково-технічного прогресу, а також – загальнодоступності засобів соціальної комунікації та поширення інформаційних технологій із значною швидкістю, особливої уваги заслуговує питання щодо забезпечення права власності на фотографічні твори в мережі Інтернет. Це зумовлено тим, що у зв'язку із порушенням права інтелектуальної власності у мережі Інтернет, специфічності та особливостей набуває саме відновлення такого порушеного права. На сьогоднішній день актуальним та